ReaderWorks

Standard

Nichita Stănescu

ROȘU VERTICAL

1967

INSCRIPŢIE PE UN SCUT

Luptătorule, eu îţi apăr trupul
şi-ndeosebi
bătaia inimii.

De aceea, cînd vreo săgeată
se frînge de mine
un sunet se-aude, ca de metal
în vibrare.

Numai o inimă vie
izbindu-mă, m-ar străpunge.

Dar atunci, luptătorule
inima ta odihnită, puternică,
n-ar mai avea de ce
să se apere.

SENTIMENTUL ŢĂRII

Stîlpii porţilor: “**I**” de la **Ion**
Trunchiurile copacilor: “**I**” de la **Ion**
Dîra stelelor căzătoare: “**I**” de la **Ion**
Şuviţa ploilor: “**I**” de la **Ion**
Strigătul de bucium: “**I**” de la **Ion**
Pilonii podurilor: “**I**” de la **Ion.**

Nume de domn, nume de iobag,
nume de ţăran, nume de muncitor,
de cunoscut, de necunoscut,
nume de bătrîn, de copil
de general, de soldat,
nume de rudă, nume de străin.

Nume pe crucile războiului,
nume pe plăcile comemorative,
nume de străzi, de pieţe, de statui,
de şes, de pămînt, de deal, de munte,
nume de viţă de vie,
de păsărar, de barcă,
de geometrie în spaţiu, nume de roată,
nume de inorog, de taur, de fluviu,
nume de morţi, nume de vii, de bărbaţi
care nu s-au născut.

Spune-l tu, strigă-l tu, cîntă-l tu,
rosteşte-l încet, potrivit, repede,
lin, melancolic, vesel, încruntat,
visător, palid, aprins,
pe-ndelete, şoptit, înalt pîn-la nouri,
legănător, drept,
despărţit sau dintr-o dată,
spune-l tu, strigă-l tu, cîntă-l tu,

de aproape – din mine,
        de departe – din orizont
din fundul pământului, de sus, din cer,
şi eu am să ştiu pe care anume din toţi
l-ai numit, l-ai strigat, l-ai cîntat,
pentru că viaţa mea îi cunoaşte
pe toţi, născuţii şi nenăscuţii;
care-au fost, care sunt...

PEAN

I

Deşi ţin în mîna dreaptă
sabia,
şi armura cea rezistentă
de străinătatea de gheaţă a săgeţilor
mă apără,
totuşi,
îmi cer iertare că sunt de faţă,
şi că adaug singurătatea mea
singurătăţii multiple
a naşterii, creşterii şi împlinirii
voastre
sub cerul acesta fix
de de-asupra existenţelor noastre

Deşi pot înverzi această iarbă
uscată,
fără să am nevoie de verde,
şi pot face să dea mugur
ramura uscată,
fără să am nevoie de muguri,

deliberat mă adaug
vouă, egalilor mei, slujind
adevărul
singurul care nu-mi mută
şi nu-mi înstrăinează de mine
matricea lumii din care provin,
întru slăvirea ei
şi-ntru purtarea ei ca stemă
pe steaguri,

oricînd şi oriunde.

II

Voi nu rămîneţi aceleaşi, lumi
ale tristeţii;
pe ce cămile-n ce deşerturi
oblice, călătoriţi?

Sunt o lentilă măritoare
rostogolită între cei ce se privesc
în ochi,
rostogolită prin-naintea celor
cărora nu li s-au mai închis
pleoapele.

Voi nu rămîneţi aceleaşi, lumi
ale morţii;
unde, sub ce imaginate piramide
vă sustrageţi colorii negre?

Sunt prietenul şi răzbunătorul
eroilor morţi;
Pe fostele cîmpuri de luptă
trec ţinînd în mîini o liră
eoliană.

Voi nu rămîneţi aceleaşi
cuvinte, care odată
înfloreaţi pe strigătul ca un trunchi
de chiparos
al conducătorilor de cvadrigă.

Sunt o frază gravată
pe porţile unei cetăţi moarte,

citită mereu de alţi trecători,
tradusă mereu într-o altă limbă
încă neinventată.

Voi nu rămîneţi aceleaşi
continente, care odată
vă ţineaţi de ţărmuri ca şi cum
aţi fi avut mîini,
mîini mari, îngrozitoare,
pătate de sînge...

III

Acum ne vom apropia de ţară
din însăşi lăuntrul său,
noi cei cuprinşi în ea asemenea
pomului fructifer
în sămînţa fructei.

Acum, vom invoca legea cea mare
a ţării, legea
mamă a tuturor legilor, cea
care leagă fenomenele
sufleteşti
şi le dă tărie aşa
cum orizontul leagă pămîntul
şi-i dă tărie.

Acum, vom chema ţara pe nume,
nu numai din nobila plăcere
de a-i rosti numele, ci
şi pentru că din toţi martorii
vieţii noastre
ea singură depune într-una
mărturie că existăm.

CÎNTAREA ROMÂNIEI

I

Iată, a venit ora mare,

ora în cinci colţuri, ora luceafăr,
răsărind chiar acum,
        pentru că a răsărit
de totdeauna

înconjurînd maturitatea noastră,
        la fel cum
a înconjurat propriile ei secunde

Iată,
trupul meu se ridică-n picioare,
        de-odată,
ca să-mi urmeze sufletul, trupul meu
umbră în relief a nepipăitului suflet,
şi gura mi-o deschid, fîntînă spontană,
cu străfundul săpat spre cerul cu stele
şi strigăt dau şi murmur
şi nume încheg,
        nu din silabe ci din rîuri
din munţi, din şesuri
        şi din ţărmuri de mare,
nume rotund, demn de tine
pămînt al naşterii mele:
România.

II

Fiecare pas pe care-l fac
îşi pune tîmpla ecoului pe un os

aşa cum îşi pun rîurile apa
peste prundişurile
din piatră albă.

Fiecare gură de aer pe care o iau
ţine şi ea gustul zborurilor de păsări,
şi-al căderilor de ploi, torenţiale.

Fiecare privire zvîrlită-n nainte,
loveşte un număr de copac
născut o dată cu ea
sau amintit dintr-o mirare
a anilor fragezi.

Fiecare amintire e la fel de profundă
ca ancora mioriţei
ţinînd corabia acestor nervi întinşi,
nemişcată,
în port, la Tomis...

Fiecare speranţă
îşi înfige coarnele de lună
în albastrul ceresc, fluturat aţîţător
înainte-i,
de goana nebună a pămîntului înaintînd
spre constelaţia Lyrei

Fiecare secundă
are-n ea o uşă deschisă spre împlinire.

Pe clanţa acestei uşi, îmi las pumnul,
piciorul meu izbeşte în stinghia uşii

Şi iat-o, smulsă din ţîţîni
prăbuşindu-se-n memoria mea fără fund,

lăsîndu-mă-naintea ţării materne
matur
şi adăugîndu-mă ei
        aidoma Oltului – Dunării,
aidoma Dunării – Mării Negre.

III

Ţară cu contururi amintind de-o inimă,
pulsînd în pieptul Europei,
plai verde alunecînd pe drumul
de zi – noapte, zi – noapte – zi,
de-a lungul liniei
        numită patru zeci şi cinci.
Ţară văzută cu ochiul liber din lună
şi mai departe încă.

Ţară – pămînt, ţară – idee,
Ţară – linie-a vieţii,
profund scrisă în pălmi

Ţară cu lanţ de munţi în mijloc,
asemenea unui circ lunar, populat
de oameni înalţi

Ţară cu strămoşi
        pînă-n fundul pămîntului
dar cu ochii curaţi, de copil

Ţară întinzîndu-şi braţele spre viitor
şi culegîndu-l de pe ramura timpului
firesc,
aşa cum ai culege mărul roşu
plin de tulburătoare miresme.

IV

Care e partea ta de raţiune,
Care e partea ta de vis?

Viaducte unind două stînci
        sunt vieţile noastre,
şir nesfîrşit, ca-n oglinzi paralele.
Vieţile noastre.
Niciodată visul să nu rămînă singur,
să nu se-nstrăineze vreodată
de visare, raţiunea,
cum nu se poate înstrăina
relieful imaginii văzută-n oglindă
de luciul ei plan.

V

Grîul e raţiunea pămîntului, se cuvine
cîntată istoria lui, se cuvine
timpul să ia forma pîinii, aici,
pe marile cîmpuri
în metalica lună de vară.

Grîul e raţiunea pămîntului – o ştiu
vieţile risipite,
        ale iobagilor de demult,
sau ridicate la nouri – acele strigăte
ale foamei.

Pîinea e visul pămîntului,
vis de iarnă, sfărîmînd straturi groase
de gheaţă

Carul de triumf al zeiţei belşugului

are drept roţi
două pîini rotunde

Pîinea e visul pămîntului
niciodată înstrăinat de bobul de grîu,
aşa cum grîul
        niciodată nu se-nstrăinează
de rădăcina care-l ţine.

Aşa cum rădăcina nu se-nstrăinează
de pămîntul ce-o naşte,
aşa cum nu se-nstrăinează niciodată
pămîntul
de cei care-l lucrează, schimbîndu-l
încetul cu-ncetul
        după chipul omului viu.

VI

Loc înalt
loc al mîndriei,
al demnităţii,
plonjare a visului în forma văzută,
pipăită,
adulmecată.

Voi, schele – rampă de lansare
a marilor oraşe, a marilor uzine,

Voi, schele metalice, scări
pe care vîrsta matură a ţării urcă
        spre zenit

Loc înalt,
loc al mîndriei,

al demnităţii,
loc căruia străini-i spun cu admiraţie
“miracolul românesc”

legătură gordiană a raţiunii cu visul,
nod gordian pe care
nici măcar săbiile policrome
        ale luminii
nu-l pot tăia,
aşa cum nu poţi tăia
cu nici un fel de sabie
umbra mişcătoare a ramurei –
de mişcătoarea ramură.

Iată, a venit ora mare, bătînd
în gongul soarelui,
ora în cinci colţuri, ora luceafăr.

VII

Oţelul e raţiunea Hunedoarei;
arterele lui de foc
buclele de foc ale literelor care scriu
cuvîntul pace.

Oţelul e raţiunea Hunedoarei
raţiunea luminiscentă iluminînd
sprîncenele oţelarilor
        aplecate deasupra lui,
aidoma celui însetat
deasupra fîntînii.

Oţelul, fîntînă orizontală curgînd
în găleţile mari ale lingotierelor
din care vor bea cu boturi însetate

laminoarele.

Secera şi ciocanul sunt visu-mplinit
al oţelului,
Sonda, tractorul, ancora,
roata dinţată a oraşului
cuplată cu roata dinţată
a cerului cu stele –
împingînd mereu şi mereu
anotimpurile spre primăvară –
mereu şi mereu
spre o primăvară mai înaltă,
mai desfăşurată.

Secera şi ciocanul,
iată însemnele puterii,
ţinute cu mîna stîngă şi mîna dreaptă
a maturităţii ţării, depline.

Iată, aceasta e partea ta de raţiune
şi partea ta de vis,
legate-ntre ele
cum e legată culoarea albastră
de atmosfera terestră,
structuri gemene, fiinţe
de-aceeaşi culoare, –
aşa cum cerul văzut de pe pămînt
străluceşte ca un ochi albastru,
aşa cum pămîntul văzut din cosmos
străluceşte ca un ochi albastru.

VIII

Şantiere. Şcoli ale genezei.

Aici, pe şantier, se-nvaţă
naşterea soarelui şi a planetelor,
se-nvaţă cum au apărut în cosmos;

Cum se-nvîrte pămîntul
în jurul axei lui.

Cum s-a născut inima;
Cum bate inima;
Cîte auricule are; cîte ventricole.

Cum a fost ea străpunsă cu gloanţe
în primul război mondial

Cum a fost ea străpunsă cu gloanţe
în al doilea război mondial

Cum a fost ea străpunsă cu gloanţe
în anul 1907.

Cum a fost ea străpunsă cu gloanţe
la Griviţa.

Aici, pe şantier, se-nvaţă
cum s-a născut demnitatea acestei ţări,
unde s-a născut,
cînd s-a născut.

Aici, pe şantier se-nvaţă
care e raţiunea ţării,
care e visul.

Aici, pe şantier, se dovedeşte
cu probe-ale realului,
cu sentimente împlinite,

că raţiunea, visul nu pot fi despărţite
pentru că s-au născut odată.

Aici pe şantier, se învaţă
că fericire-nseamnă
din ce în ce mai repede, din ce în ce
mai repede,
să transformi viitorul în prezent.

Secretul fericirii constă
în viteză,
dar nu, nu beţia vitezii, aceea
pe care-o maşină de curse ţi-o dă
pe şoselele plane

Ci viteza apropierii iubirii.
        Înţelepciunii
cu care viitorul se-apropie,
se arată
se vede.

IX

Identic cu ţara
        şi de aceea cel mai iubit,
cel mai iubit de toţi oamenii muncii,
de ţară,
identic cu visul ţării, de aceea
cel mai iubit de visul ţării, –

Partidul a scris pe tabla şantierului
numele României
şi noi toţi iscălim în continuare
cu numele noastre,
garanţie – a raţiunii

şi-a visului.

X

Iată ora-n cinci colţuri a bătut,
ora cîntecului.

Se arată anotimpurile acestui pămînt
primăvara – vara – toamna
– iarna – primăvara

Se arată anotimpurile
Se poate vedea
Copilul, adolescentul,
bărbatul matur, bătrînul şi iar
noul născut, adolescentul,
bărbatul matur...

De la vis la raţiune
şi-apoi la visu-mplinit
se arată drumul, se arată calea,
sensul.

Se arată cerul, se arată pămîntul,
se arată ţara, plaiul ei verde
european.

Se arată peninsula Europei, apoi
însuşi globul terestru se arată,
mersul planetelor apropiindu-se
şi-ndepărtîndu-se
ritmic de soare
asemeni globulelor roşii şi albe,
de inimă.

Iată ora-n cinci colţuri, ora luceafăr,
ora cîntecului,
a bătut.

Se arată o lumină mare
curbîndu-se uşor
în apropierea pămîntului şi-a stelelor

Se arată întîmplări care vor fi,
privelişti
care vor fi,
oameni care se vor naşte...

XI

Tu, raţiune,
tu vis al vieţilor noastre,
mă ridic în picioare şi stau
cu capul descoperit, şi cînt
un cîntec al pămîntului, apei,
al aerului,
focului...

Te slăvesc România, pămînt strămoşesc.

Un cîntec despre oameni, despre timp,
despre noţiunile simple, rădăcini
ale amplelor visuri.

Mă ridic şi cînt un cîntec
despre inima cîntecului.

Trei cîntece despre Toma Alimoș

EVOCARE

Ceţuri cădeau prietenoase
pe şeile cailor goale
Sfinte cîmpule, tăiat de rîuri
şi fecundat cu gloanţe de pistoale

Toma Alimoş frate
al tatălui meu,
ochii mi-i plîng peste arborii
morţilor tale, mereu

Ceţuri cădeau prietenoase,
blînde stafii
ale mai marelui peste cuvinte,
ale lui “A fi”.

Toma Alimoş, unchiule...
Trupului meu îi e greaţă
de cuvinte mai lungi decît el.
Ceţuri cădeau.
Va cădea iarăşi ceaţă.

BALADA NEÎNCOLŢITĂ

Sta şi bea-ntre gînduri vii,
la un chef sub frunze joase
Rădăcini încolăcite
oasele-i legau de oase.

Rezemat stătea-ntr-un cot
de rîu nesecat şi rece
Un ţipar i-era sprînceană,
degete, ţipari vreo zece.

Cu o mînă sprijinită
pe-un căpăstru de cometă,
se lăsa să facă parte
chiar el însuşi din planetă

Sta şi bea, izvor invers
cerurile cîte şapte,
îmbrăcat în iarbă verde
şi închis la brîu c-un şarpe.

MARELE CAL

Primul mort pe care l-am văzut
a fost un cal.
De aceea, de cîte ori aud cuvîntul
moarte,
văd în faţa ochilor, un cal.

În amurg, cînd aleargă luminile toate
spre negru,
văd în faţa ochilor un cal,
iar atunci cînd sunetul vocilor scade,
în timpane-mi răsună
        un tandru galop de cal.

Zăpada cînd smulge din nara
copacilor, ultima taină de verde,
desigur, o paşte un cal,
iar miresmele toamnei, desigur,
strivite au fost sub copita-ngheţată
a Marelui cal.

Vino tu, trup al meu
nestatornic, şi hai
să călărim împreună pe-un cal
pe care-l vom învăţa să necheze
într-una
şi să salte mereu pe două potcoave.

Roșu vertical

CÎNTEC [Roşu, roşu vertical]

Roşu, roşu vertical,
cascadă, pantă de deal,
săltînd din oul secundei
ovalul de ou,
şi înfăţişat nouă
ca un ecou
pe care sfera-l întinde
Oricînd şi oriunde
naştere, zestre
a lui A FI schimbîndu-se în ESTE.

POLUL ISTORIC

Secunda îşi arată polul istoric.
El străluceşte orbitor.

O zi eternă cu soare nemişcat
la zenit
lasă să atingă întinsurile
cu lungi raze, raze nemişcate
asemenea unor mesteceni infiniţi
Şi numai amintirile noastre
îl fac să foşnească din frunze
şi din argintul sonor
al trunchiurilor

Aici în această privelişte
se intră cu capul descoperit.

Aici, putem vedea
chipul frumos al eroilor, –
frunze foşnind
pe trunchiul nemişcat al luminii.

Ei, cei de atunci,
pene vii la aripa
unei păsări abstracte.

Ei, hieroglife vorbitoare
pe piramida de granit

Ei, dintre tineri, –
cei mai tineri,

Ei, dăruiţii, ei
lacrimile lungi

la ochiul trist de atunci
al ţării.

Ei, unghiile care zgîrîiau
încordate
pe ziduri.

Ei, seminţele care au murit,
Ca să devină rădăcină,
tulpină şi spic.

Aici, în această privelişte
se intră cu capul descoperit.

Nu cuvinte de jale pentru voi
divine lopeţi la pluta lui Ulisse
călător spre Ithaca.

Ci foşnetul steagurilor învingătoare.
Nimic nu-i mai demn
de amintirea voastră
Decît strigătul Victorie!

Dragilor noştri,
copiilor,
pe care această ţară a noastră fecundă
v-a născut în trecut
şi vă naşte mereu în trecut,
pentru că întotdeauna
trecutul ţării
a avut un pol al viitorului
strălucind în toate secundele lui...

Nu cuvinte de jale.
Căci pătînd pieptul gol

cu peisaje lunecătoare,
amăgitoare, lichide;
glontele duşman
n-atinse tîmplele, gîndul – sîngele.

Gîndul lucid: tunel
adînc prin care timpul din urmă
îl ajunse
pe cel de dinainte
asemeni unui plisc de pasăre deschis,
înfometat:

(Aici, ochii poetului plîng.
El a uitat muzica versurilor,
şi ştiinţa sentimentală a ritmului,
din ochii lui albaştri
nu lacrimi se preling,
ci trupuri săvîrşite, de eroi,
trupuri adevărate
care trăiesc într-adevăr,
trupuri care se mişcă
în propriul lor vis,
care îşi pot întinde mîinile
şi-mbrăţişa visul
ca pe o iubită vie,
adevărată.)

MENIRE

Oase de pasăre să-mi fie
cuvintele,
oase de pasăre dînd gîndurilor
acea formă prelungă
şi aproape văzută cu ochiul
liber, –
a ridicării deasupra
orizonturilor.

Vechi întîmplări, şi glorioasele
fapte
locuind în trupurile subţiri
ale unor adolescenţi de demult,

Totul
să se înstrăineze de nemişcarea
destinului lor nedus pîn-la capăt.

O, iată-i înfăţişîndu-se-n
oglinzile noastre
o dată cu noi, acum,
cînd brusc
        fiecare secundă-şi iluminează
polul istoric,
chipul rămas imprimat
în albia pietroasă a ţării
cea născătoare de viitor.

ALEGEREA CULORII

Inima mea îşi alege culoarea
Ea îşi alege propria ei culoare,
culoarea pe care-o avea încă
de dinainte de a şti că o are.

Inima mea îşi alege culoarea
cea fără umbră, cea nemişcătoare.
Cea care se vede chiar şi atunci
cînd ţii pleoapele-nchise

şi – asemeni deplinului soare,
tot timpu-n el însuşi,
tot timpu-n afară,
în acelaşi loc
şi pretutindeni,
purtînd istoria lumii în fiecare rază
cum poartă frumosul ou de pasăre în el
istoria tuturor păsărilor
pînă la punctul solemn din care începe
istoria zborului
care poartă în el
        istoria mişcărilor toate
pînă la punctul solemn de unde
începe
istoria însăşi
a luminii.

Inima mea îşi alege culoarea
roşie, îşi alege
roşu vertical,
roşul pe care l-a pulsat
necontenit, roşul pur
hrană a gîndurilor

roşul care s-a născut sînge
ca să devină idee,
care s-a născut pasăre
ca să devină zbor.
Roşu, roşu vertical
cascadă, pantă de deal
săltînd din oul secundei
ovalul de ou,
şi înfăţişat nouă
ca un ecou
pe care sfera-l întinde
oricînd şi oriunde,
naştere, zestre
a lui A FI schimbîndu-se în ESTE.

INVOCARE

Ei sunt degete vii
cu care atenţia încordată
pipăie formele viitorului

Ei sunt lăncile subţiri şi înalte
de care flutură steagul ţării

Ei sunt rădăcinile vii şi suave

Ei sunt farmecul – liniştea,
siguranţa de sine
a fertilităţii.

Ei sunt verigile ancorei zvîrlite
spre centrul raţiunii
ei,
iubirea iubirilor noastre!
scopul vieţilor noastre!

Pe fiecare clădire nouă, sus
pe ultima cărămidă
vom desena un şir de adolescenţi

Întru cinstirea lor
vom desena pe fiecare fructă a anului
cîte o inimă cu iniţialele lor.

Pe sfera aeriană a orelor
vom desena hărţile continentelor
numai şi numai pentru ei
ca să aibă unde călători
revărsatele lor sentimente.

Ei sunt forma văzută
a marilor idei.
Ei sunt perpetuum mobile al vieţii

Tu ţară a mea
tîmplă a Europei
şi lyră din care Orfeu
şi-a smuls în sus copacii, frunzele,
ierburile, căprioarele,
munţii în vîrf c-un luceafăr,
rîurile şi marea
şi cerul albastru,
al neasemuitelor învingătoarelor lui
cîntece de dragoste,
de iubire, de amor.

DANS CU DOUĂ MERE ÎN MÎINI

Îmi întind amîndouă pălmile,
în fiecare mînă ţin un măr.
Unul e pămîntul,
altul e luna.

Astfel vin în faţa voastră
şi-n limba sentimentelor
istoria acestui secol
v-o înfăţişez.

Acum,
mă-nconjur de privirile voastre
şi-n braţe le iau
ca pe un snop
şi faţa mi-o lipesc de ele
cu ochii deschişi.

Astfel dansez un dans bărbătesc.
Din strictul prezent
îmi iau ritmurile, din răsăritul
neobosit de zilnic
al soarelui
îmi iau roşul,
acel roşu vertical al luminii,
roşu, roşu vertical,
cascadă, pantă de deal,
săltînd din oul secundei
ovalul de ou,
şi înfăţişat nouă
ca un ecou
pe care sfera-l întinde
oricînd şi oriunde
naştere, zestre

a lui A FI schimbîndu-se în ESTE.

TREAPTA DE REAL ŞI DE VIS

Ţară, tu treaptă de real şi de vis
a destinului nostru

Ţară, tu pernă de piatră şi de pământ
de care visurile noastre îşi sprijină
fruntea

Ţară, tu orbită de os
alcătuită din trupurile vii ale celor
care şi-au împlinit destinul
pe plaiurile tale

Tu, orbită de os
a unui ochi privind viitorul

Ţară, steag de piatră şi de pământ
învelind trupurile. Şi amintirea,
fără de moarte a fiilor tăi

Ţară tînără, ţară bătrînă,
ţară materie, ţară idee.

Noi suntem iarba primăverilor tale.

Noi suntem pomii cu frunze necăzătoare
în toamnele tale

Noi suntem aerul pur
înconjurîndu-ţi piscurile

Noi suntem adolescenţii

Noi suntem genele arcuite

în jurul ochiului, cu privirea aţintită
în viitor.

Noi suntem însuşi viitorul
cu paşi elastici, aproape plutitori,
venit din marile săli ale prezentului.

Noi suntem trupul reveriilor,
suntem gustul
pe care fructu-mplinirilor îl lasă
pe-nsetata limbă a eroului
care şi-a dus destinul
pînă la capăt.

PREZENTUL CHIP

Prezentul chip se desluşeşte
în fiece secundă-naintînd.
Prezentul chip al ţării radiază
asemeni mărilor şi clocotind
nasc insule, arhipeleaguri
nasc munţii-mpăduriţi
cu pini şi brazi,
îşi mută albiile, apa,
schimbîndu-se-n luminile de azi, –
se schimbă în petală vîrful ierbii,
se schimbă-n sferă, roata –
de-anotimpuri
a unuia
şi-aceluiaşi pămînt,
într-o urnire spre înalt
spre polul
de viitor al lumii pămînteşti.
Prezentul chip al ţării-ţi dă tăria
să fii într-adevăr
atunci cînd eşti.
E centrul care-mprăştie spre margini
ca-n jurul inimii, un trup.
Vulcani ai viitorului din lanţul
prezentului muntos
irup.

POLUL VIITORULUI

Mîine, chiar mîine,
nu mai departe decît mîine
cînd zorii
ridicîndu-se pe orizont vor vesti:

Iată,
aceasta e ziua de mîine!
Noi îi vom spune, –
o, te cunoaştem
ca pe o amintire din copilărie.
Tu ai fost în mijlocul nostru
mereu,
îţi ştim statura şi chiar
toate obiceiurile tale.

Cumva,
îl cunoaştem chiar şi pe cel
care urmează să vină după tine, –
îl cunoaştem
ca pe o amintire
petrecută în adolescenţă

Fii binevenit aci,
totul e pregătit să te întîmpine,
casa pe care voiai s-o ridici
e gata înălţată;
nu-ţi mai rămîne decît
să-ţi alegi
unde, în care încăpere ţi-ar place
să locuieşti.

Mîine, chiar mîine,
nu mai departe decît mîine

vei spune şi tu alături de noi
sau de fiii noştri,
sau de fiii fiilor noştri, –
că roşul acesta
al existenţelor noastre
e roşul vertical,
roşu, roşu vertical,
cascadă, pantă de deal
săltînd din oul secundei
ovalul de ou,
şi înfăţişat nouă
ca un ecou
pe care sfera-l întinde
oricînd şi oriunde
naştere, zestre
a lui A FI schimbîndu-se în ESTE.

Evocări

LUPTĂTOR CĂZÎND

Guler cu pene, coif de fier,
sabie lată cît şoseaua de-asfalt,
ochi spart cu lumina sfîrşită,
uscată şi neagră, sub cerul înalt.
Pieptul gol, cu inscripţii postume
stă la intrarea-n oraş, ridicat.
Ce de maşini, ce de lume,
ce de copii sub cerul culcat.
Dong-dong, călcîiul loveşte
iarba şi iarba – pămîntul. Pămîntul
n-are-ncotro şi primeşte
ca musafiri, trupul şi gândul.

UN SOLDAT...

Un soldat ţinîndu-se cu mîinile
de marginea unui nor...
De bocancii lui, cu mîinile încleştate
se ţine alt soldat. De bocancii lui
altul, apoi altul, apoi altul şi altul,
şi-aşa pînă-n miezul pămîntului.

Eu mă las s-alunec pe şirul lor
ca pe-o frînghie,
şi-alunecînd, cataramele
centurilor lor, îmi zgîrîie faţa.

Şi-alunecînd, îmi zgîrîie pieptul
şi-alunecînd, alunecînd, îmi sfîşîie
fîşii de carne,
şi-alunecînd, alunecînd rămîne din mine
numai scheletul.

Cînd în sfîrşit ajung,
mă-ntind cu tîmpla
pe o piatră.
În timp ce dorm, fîşiile smulse
se-ntorc de sus şi mă-nvelesc.
M-ajunge din urmă şi sîngele pierdut,
şi durerea.

Deschid ochii, mă uit.
Coloana de soldaţi, nu se mai vede.
Probabil că vîntul a-mpins-o
cu nor cu tot, în altă parte.

CÎNTEC [Din cal, numai spinarea, atît, de rest nu-mi pasă]

Din cal, numai spinarea, atît,
de rest nu-mi pasă
poate avea copitele de aer,
de vînt, de ploaie
ori să necheze-n locul lui
cîmpia joasă.
Din mine numai tîmpla, atît,
întreagă, necrăpată
În rest vorbire numai,
ori ţipăt, ori strigare,
ori poate fi nimica,
doar tîmpla să-mi rămîie
de dat cu ea în înserare.
Din cîine, doar lătratul,
atît, lătratul spart
să bată în timpanele frunzoase
ale copacilor-ureche,
din care cad mereu
umbrele morţilor frumoase.

ŞI POATE DE ACEEA...

Şi poate de aceea,
        că nu suntem metalici
şi nici încetiniţi, şi nici lemnoşi, –
de-aceea poate, cînd cocoşii galici
se bat cu penele-nfoiate şi frumoşi,

noi ridicăm din noi,
        un glob de gînd spre vid
şi-l sprijinim în pălmi, deasupra, sus,
şi soarele se alungeşte spre el
        şi îşi deschid
încă ceva din ele
lumile de nespus.

şi se curbează cîmpul supt, spre globul
acesta, doritor,
şi viitorul îşi întinde leneş lobul
înspre prezent, rupându-se din viitor

De-aceea poate apărem mai palizi,
şi-n largi mişcări orizontale, de înot,
un glob de gînd întindem, tot şi tot
mai sus, spre sorii candizi...

pîn-se lipesc de el
        bucăţi de cer albastre
şi-aterizate păsări,
        cu umbrele zburînd,
şi relieful viu al trupurilor noastre
devine relieful acestui glob de gînd.

CÎNTEC DE DRUM

O să fugă cîmpul înapoi
către ieri, către alaltăieri,
Tu ai să stai la o fereastră de tren
şi ai să spui: uite,
acum o lună am găsit un epolet
acum un an, o sabie ruptă!
O să fugă înapoi cîmpia
către acum doi ani,
iar tu, care stai la o fereastră
de tren,
ai să spui, uite,
cînd eram copil, mi-amintesc,
i-am găsit craniul într-un şanţ.
Desigur am trecut,
fără să-l privesc prea atentă.
Mîine (ai să spui) îl iubeam;
poimîine, poate poimîine îl ţineam
de braţ,
peste un an, ah, peste un an
mă căsătorisem cu el.
Dar ce Dumnezeu? unde mi s-a
risipit soldatul?
Cum de s-a ascuns atît de bine
în ieri şi în mîine
încît nu-l mai pot găsi nicăieri?
O să fugă cîmpul înapoi
către ieri, către alaltăieri,
către mîine, către poimîine.
Tu ai să stai la o fereastră de tren
Şi ai să spui: uite,
răsare luna, uite
răsare inima, uite
răsare moartea, uite

răsare însuşi răsăritul, uite
răsare însuşi răsăritul răsăritului.

OUL CU IRIS

Fiecare vorbă caldă, sub ea
cloceşte un ou al vorbirilor noastre
Vii verbe, o, voi,
cu frunze verzi-albe-albastre.
Oul deschide deodată o pleoapă:
sub iris se aude bătînd
pliscul nenăscutei păsări, copilăreşti
numai în ea însăşi zburînd.
Sar cojile! La început
privirea dă din aripi în unda
despărţită în delta pe care o face
cînd se varsă în oră, secunda.
Apoi, ah, apoi nici măcar
nu mai e pasăre în izbucnire
ci se duce subţiindu-se, alungîndu-se,
şiră-a spinării de frunză; – privire.

SOLDAŢI ÎN CORTURI

În cîte o sferă, de-asupra
şi-au pus vederile, vedeniile, unda
Trupurile s-au retras ca un val sărat.
Nu se mai arată nimic, nici secunda

De-asupra, în sfere, ce întîmplări!
Şi cîte destine în alergare...
Dedesubt, spre miezul pămîntului,
vertiginos
se suge în sine valul de sare

Sferele sună, şi un timpan
de invizibile steaguri vibrează.
Între ele şi trupuri, prin întuneric
o sabie orizontală, veghează.

Trei aeroporturi

AEROPORT ÎN PLOAIE

Ploua rărit peste aeroport
prin aerul cu lucii conuri gri,
orizontale, pe sub cerul mort
sub măştile de nouri vii.
Privirea ta trecea prin mine
purtînd în vîrf un steag străin,
al amintirilor cu roţi marine,
rulînd pe negrul cîmp velin
dintr-o uitată tabără de vară
şi micşorată-acum, cît un pahar,
cu dinţi de raze-înfipţi în seară,
cu-n soare ameţit, neclar.
O, nevăzute sfori legînd oraşe
la capăt, şi rotite monoton...
Ca azvîrlirea nărăvaşe
de lungi ciocane, pe un stadion.

AEROPORT ÎN SEARĂ

Aer despărţit de aer
cu o aripă de roz metal,
strigăt rupt în şuier şi în vaier
de-o potcoavă de argint, de cal.
Mor piloţii pe chitare
înnorate, alungite-n vid
cu elicele lovind în corzi barbare
dînd cu pumnu-n porţi ce se deschid.
Între timp trag seara peste mine
doborînd în somn helicoptere, vrăbii,
vulturi, avioane, nori de ploaie,
paraşute şi lichide săbii,
ce lovind în coasta mea, se-ndoaie...
Între timp, trag, seara peste mine
şi despart cu trupul, – ora, ziua, luna
şi ce-a fost el însuşi, totdeauna.

AEROPORT DE TOAMNĂ

Tras înapoi de planetă auzeam îngeri,
auzeam pietrele,
galbenul, verdele
cum urcau noaptea spre centrul
pământului.

Aeroportul lansa diavoli
        cu coada aprinsă
şi arzînd treptat treptat de la copite
pînă la creştet, şi numai coarnele
le rămîneau întregi şi se desfăceau
prăbuşindu-se
fiecare-n altă parte.

Timpul se spărsese;
fiecare apucam din el ce puteam,
şi nici măcar nu mai curgea peste tot
la fel:
în glezne trecea o lună,
în genunchi o zi, în coastă o oră
pe limbă un minut şi-n tîmplă
o secundă

“De aceea încercăm să ne ţinem
capetele cît mai departe
        de miezul pământului” –
spuse cineva.

Dar
nu-l luă nimeni în seamă.

Fiecare avea alt timp şi-ncerca
să tragă-nspre el planeta,

care însă se mulţumea numai
să se rostogolească.

Auzeam îngeri. Stam la pîndă
gata să-i sar primului în spinare,
pregătindu-mă pentru o călătorie.

Trei miraje de iarnă

MIRAJ DE IARNĂ

Patru sori de abur alb
se desfăceau pe cerul nopţii,
braţele mi-erau atrase către ei.
Tu stăteai pe-un bulgăr mare
de zăpadă verde,
pletele ţi-erau atrase către ei.

Cerul era negru, fără aştri,
numai sorii
cei de abur alb, se desfăceau
în şuviţe sclipitor de albe, spiralate,
peste negrul nopţii, surd,
se desfăceau.

Tu stăteai pe-un bulgăr de zăpadă
verde,
coama ta se resfira bătînd în sus
şi pe cerul negru ca o ceaţă,
neagră era coama ta în sus.

Eu stăteam cu braţele atrase, ridicate,
ca şi cum m-aş atîrna
de un stejar tăcut,
cu o ramură plecată, neagră peste mine,
către patru mari vîrtejuri,
într-un cer tăcut.

Aer negru şi zăpadă verde
Patru sori de aur,
surd se defăceau pe cer,
ora taciturnă
ne ţinea-mpietriţi alături
şi pe jumătate smulşi spre cer.

CĂTRE HYPNOS

I

Ei dormeau. Ei se năşteau dormind;
strigăt prin somn dădeau cuvintele
născîndu-i din ultima silabă.

Creşteau dormind, se îndrăgosteau
dormind şi nunta
şi-o celebrau în somn.

Întemeiau aşezări de cuvinte, în somn.
Femeile lor năşteau în somn,
iar ei, cu toţii îmbătrîneau
în somn
şi mureau astfel.

Tineri dormind, le luau locul
în vis,
noi şi sfîşietoare cuvinte adormite
înlocuiau
vechile, profund adormitele
cuvinte.

II

Dar să se trezească,
aceasta,
nu o voia, nici unul.

Ei trăiau în somn pentru că
numai în vis,
trăiau cu tot trupul de-odată.

Păsările lor zburau dormind,
peştii lor înotau dormind.
Caii lor galopau în somn
şi toamna
în vii, se coceau struguri
de vis.

Nimenea şi
nici unul nu voia să se trezească,
pentru că numai astfel
forma lor le aparţinea
în întregime şi toată
de-odată.

III

Ei îi urau pe cei treji.
Spuneau că cei ce sunt treji
nu trăiesc în ei înşişi

Spuneau că cei treji
nu sunt altceva decît
privire, atunci cînd privesc,
auz, atunci cînd aud,
durere, atunci cînd se-ndurerează.

Ei îi urau pe cei treji.
Spuneau că cei ce sunt treji
nu sunt în stare să-şi locuiască
tot trupul de-odată
ci,
ca şi cum ar fi goi
pe dinlăuntru,
ei, cei treji, aleargă tot timpul
în ei înşişi

fiind rînd pe rînd
numai o gleznă
sau
numai o tîmplă
sau
numai un braţ, –
restul trupului azvîrlindu-şi-l
rînd pe rînd în tenebre.

IV

Ei îi urau pe cei treji
numindu-i
“Cei fără de trup”

Dar ura lor
din cînd în cînd devenea
colosală
pentru că, spuneau ei,
însăşi privirea se poate trezi
şi-atunci în ea nu mai trăiesc
toate culorile de-odată,
...însuşi auzul se poate trezi
şi-atunci în el
nu mai trăiesc
toate sunetele de-odată

Şi însăşi culoarea se poate trezi
şi-atunci în ea
nu mai trăiesc
toate vibraţiile de-odată

Şi însuşi sunetul se poate trezi
şi-atunci în el
nu mai trăiesc

toate amintirile de-odată...

Şi însăşi durerea se poate trezi
şi-atunci în ea
nu mai trăiesc
toate amintirile de-odată...

V

Ei dormeau. Ei se năşteau dormind,
Se înmulţeau dormind.
Mureau dormind.
Dar tot timpul erau identici
Cu trupul lor.

Ei trăiau în vis
şi chiar şi arborii
ca să-i adumbrească trebuiau
mai întîi să adoarmă
putînd numai astfel să-şi zvîrle
peste trupurile lor întregi
şi umbra rădăcinilor lor.

FOCUL ŞI GHEAŢA

Eram înconjurat de jur împrejur
de un aer
rece, fără a fi friguros.
Un sentiment de siguranţă plana
asupra puterii mele,
şi o nelinişte plăcută
izvora din lucrurile
pe care călcam, sau de care
mă sprijineam.

Eram poetul acelui mare oraş,
entuziasmul şi tristeţea lui
mie, mi-era dat să le exprim,
ca şi cum aş fi ţinut
în mîna stîngă, hăţuri,
sentimentele înţelepţilor lui cetăţeni –
armăsari.

Înaintea mea era un drum pietruit.
De o parte a lui erau clădiri
de piatră sculptată,
de cealaltă parte cobora
în pantă,
un parc imens, fără copaci, tăiat
de lungi alei paralele.

Parcul era de-un verde închis,
rece, fără a fi friguros.
Totul cobora în terase
orientate spre răsărit,
pentru-a se bucura din plin de scurta
apariţie a soarelui, care
se legăna cîtva timp la orizont

ca o pană de păun smulsă,
şi-apoi dispărea-napoia lunii, lăsînd
pentru restul zilei o lumină verzuie
să călătorească
de-asupra capetelor noastre care păreau
împodobite cu panaşuri
transparente,
fluturătoare.

Tîrziu, –
secunde numai, înaintea nopţii, –
mai apărea de după lună şi departe,
la apus.

Şi,
înşiraţi simetric pe alei
bărbaţii îşi smulgeau cu veselie
cămăşile lăsîndu-şi piatra
cea neagră a umerilor goi, izbită
de scurta, recea şi nefriguroasa
lumină.

Eu ridicam mîna stîngă în sus
cu înfrigurare,
înmănunchind în palmă sentimentele
tuturor,
ca pe nişte hăţuri invizibile
de care începeam să trag, –

întîi mai uşor şi apoi
din ce în ce mai repede spre lună,
spre centrul lunii.

Luna.
Nu răsărea, nu apunea.

Niciodată.
În nemişcare atîrna deasupra noastră
neagră-argintie.
Boltă răsturnată spre noi şi geamănă
cu oraşul pămîntului nostru.

Munţi negri şi argintii, nenumăraţi,
negri şi argintii care sclipeau
liniştitor.

Drept urca orizontul şi nu prea înalt
între pămînt şi lună.

Nopţile – acoperit de oasele
lucioase
ale stelelor.

În repezi dimineţi şi-amurguri
de-odată galben roşcat,
mohorît în timpul orelor de ziuă
şi trepidînd
sub apăsarea centrifugă
        a sentimentelor noastre
asemeni unui zid al morţii străbătut
în viteză de alergători acrobaţi.

Coboram din larga şosea pietruită
pe o alee cu nisipul umed.

Talpa sandalei mele călca
peste monezi.

Oriunde, prin parcuri,
        pe străzi, pe şosele,
erau aruncate monezi de aur, de argint,

de aramă,
semnul de bogăţie-al oraşului lumii.

Mă aplecam,
culegeam cîte una,
o priveam, apoi o aruncam.
Rareori găseam două efigii
la fel.

Ultima monedă privită avea
pe o faţă profilul unei femei uriaşe
iar pe cealaltă
un leu cu două capete şi
răcnind.

O aruncasem cu puţin înainte
de a intra într-un foişor
cu geamuri de piatră clarvăzătoare

Înlăuntrul lui erau cîţiva bărbaţi
care se lipiră de muchii
la sosirea mea,
şi-ntr-o tăcere desăvîrşită,
în vîrful picioarelor,
cu degetul arătător, la gură,
părăsiră unul cîte unul
        prin spatele meu
încăperea.

Mă îndreptam către masa de piatră
ţinînd în mînă condeiul de piatră
şi sulul de piatră,
pe care urma să exprim
sentimentele oamenilor
        din ziua aceea, –

cînd sufletul
mi se despărţi în două
dinspre frunte spre umbră
ca un aer despicat de bătaia
lentă a cormoranilor.

Pulsam interior şi nările
mi se împodobiră
cu mirosul feminin al mării.

Eram un fluviu ce se desface în deltă.
Eram o deltă cu două braţe;

O uriaşă femeie cu coama de piatră
în vînt
alerga făcîndu-mi semne
cu mîna.
Avea un braţ puternic
şi arămiu.
O recunoşteam
şi nu o recunoşteam,
dar privirile mele
o întîmpinau
albastre şi fixe.
Ea intră respirînd tunător
şi luîndu-mi făptura solemnă
în palma ei mare, rece,
fără a fi friguroasă.
,,De cînd eşti aici?
mă întrebă melodios
privindu-mă în ochi
cu ochiul ei unic şi mare
– Bărbatule de cînd eşti aici?
mă întrebă melodios
şi liniştitor

privindu-mă în ochi
cu ochiul ei mare,
albastru,

Ea avea o bluză galbenă
de mătase rece.
Ea avea o brăţară galbenă
de mătase rece.
Ea avea nările împodobite
cu mirosul meu, şi îmi spuse
tunător
şi melodios totodată:
– Aşteaptă-mă, mă întorc
în amurg.
Să mă aştepţi, am să vin
în amurg.

Ea zise, apoi tăcu
privindu-mă-n ochi
cu ochiul ei mare
strălucitor şi albastru.

Ea avea o bluză galbenă
de mătase rece.
Ea avea o brăţară galbenă
de mătase rece.
Ea plecă făcîndu-mi semne
cu mîna

de-a lungul privirii mele fixe
ea plecă făcîndu-mi semne
cu mîna
uitîndu-se cu ochiul ei fix
şi albastru
în ochii mei şi făcîndu-mi

semne cu mîna
pînă cînd o pierdui din vedere

Îi însoţeam pe cei trei
bărbaţi atletici
spre lună.
Erau cutremuraţi de spaimă
şi aproape
halucinau de fericire
că vor fi însemnaţi în cronica
de piatră de diamant şi de onix
a oraşului lumii.
Ţineam în mînă sentimentele
oamenilor din marele oraş

ca pe nişte limbi de foc le ţineam
ca pe nişte limbi de foc
ce dădeau o lumină
rece, fără a fi friguroasă.
Eram între cei trei şi duceam
cuvintele unuia spre celălalt
în spinare,
ca pe nişte pietre negre şi
duceam mirările de la unul
spre celălalt
ca pe nişte turme de oi
cu tălăngi de aramă.
Munţii lunii erau scunzi
Abia dacă erau puţin mai înalţi
decît oamenii.
Semănau cu nişte piramide
înghesuite una într-alta.
Totul era sticlos, negru,
argintiu.
Totul era pustiu, lipsit de aer.

Totul era sticlos, negru, şi
argintiu...
...Deodată într-un grup de munţi
întîlniră o poartă,
cu un imens mîner de aramă
sculptată.
Ei se opriră şi uluiţi
dădură uşa de piatră în lături.
Înlăuntru era o sală largă.
O masă de piatră cu scaune

de piatră
negre, argintii.
Se întrebau paralizaţi
de spaimă: ,,Nimeni
n-a fost niciodată aici.
Nici aerul măcar n-a fost.
Cum poate jocul materiei să
refacă

un mîner de aramă sculptată
o masă de piatră, scaune de piatră
negre – argintii?"

Se întrebau paralizaţi de spaimă:
,,Cum se poate una ca asta?
Dumnezeule mare
cum se poate una ca asta?
Cum se poate una ca asta?"

Şi eu alergam neobosit între ei,
ducînd în spinare întrebările lor
de la unul la altul
apărîndu-i şi veghind tot timpul

asupra celor trei care erau
ochii mei trei
şi fixi
şi albaştri...

Stăteam în foişorul
        cu geamuri de piatră
clarvăzătoare.
Pălmile mele lent mîngîiau
piatra rece şi şlefuită a mesei.
În curînd vor fi sosind de sus,
        de de-asupra
în piaţa patrată-a oraşului
cei trei

Cu mîna stîngă şi ridicată, ştiam
că voi exprima sentimentele
oamenilor din acel mare oraş
din oraşul lumilor lumii.

Fulgerară minutele – amurgului. Soarele
lent cobora de sub lună-n apus,
Orizontul simţeam cum se-nroşeşte
şi
răpăitul de ploaie torenţială-al luminii
se revarsă peste pietre negre.

Am auzit un zgomot ritmic de alergare
Recunoscui femeia cea uriaşă,
        cu coama de piatră.
Bluza ei galbenă de rece mătase.
Brăţara ei galbenă de rece mătase.

Ea alerga ţinînd în palma deschisă
        – un bărbat

atletic.
Ea alerga cu braţul drept înainte
şi cu palma deschisă.

Din foişor o priveam
cu o mînă la bărbie, cu cealaltă
la piept.

O recunoşteam şi nu
o recunoşteam.

Femeia cea uriaşă alerga
apropiindu-se şi ţinînd
în palmă bărbatul atletic.

În urma ei şi aidoma ei
alerga
o altă femeie ţinînd
în palma întinsă un alt
bărbat atletic.

Şi-n urma ei şi aidoma ei
o altă femeie
şi-n urma ei şi aidoma ei
o altă femeie
şi-n urma ei şi aidoma ei
alta şi alta.

Femeia mi se uita în ochi
cu ochiul ei mare şi albastru
Alerga şi-mi făcu
un semn de adio, complice, cu mîna.

Şi-n urma ei şi aidoma ei
o alta-mi făcea

un semn de adio, complice, cu mîna.

Şi-n urma ei, alta, şi alta, şi alta.

Spinările lor erau arămii şi superbe
bătute de ritmica ploaie
        a luminii-n amurg

Mi-adusei aminte. O recunoscui
într-o străfulgerare
Pomona. Pomona, strigai

Pomona zeiţo, unde fugiţi.
Pomona strigai după ea şi strigătul
mi se prefăcu într-un urlet.

Ea se depărta alergînd.
Dinspre uşa de piatră
        din lună-alergînd,
nu ştiu spre unde alergînd,
semne făcîndu-mi complice, cu braţul.

Şi după ce am pierdut din vedere zeiţa,
cu greu mă urnii,
călcînd pe monezile larg risipite
        prin parcuri,
de aur, de argint, de aramă,
spre piaţa pătrată – a oraşului lumii
ale cărui sentimente eram chemat
să le rostesc,
spre piaţa cea mare
        – a oraşului lumilor
lumii
mă îndreptam

înconjurat de jur împrejur de un aer

rece, fără a fi friguros.

Opt ore dintr-o zi

ADOLESCENŢII

Mai mulţi băieţi împreună:
ce fericire!
Ei stau întinşi pe şira
spinării Carpaţilor de după-amiază

Silabe de fosfor urcă panta de piatră
rece,
pînă sus la cei doi poli ai serii.

O, păsări atrase,
restituite liniştii unui zbor, cu aripi
mereu întinse, mereu nemişcate.

Ei stau lenevoşi; numai ora
îşi coboară secundele –
peşti sub un rîu îngheţat.

Rîu drept, tras cu linia, rîu invizibil
al cuvintelor febrile, rîu nervos
schimbîndu-şi într-una izvoarele.

Cînd tac, de-odată tăcerea
are o dimineaţă a ei, un zenit,
are o după-amiază a ei, un nadir
şi-apoi, iarăşi o dimineaţă.
Din şirul orelor,
fiecare şi-alege cîte opt.
Opt ore anume, cele opt ore ale zilelor
lui.

Cele opt rădăcini ale celor
şaisprezece arbori.
Cele opt izvoare ale celor

douăzeci şi patru de fluvii
cele opt cîmpii...

Aud pe unul spunînd:
“o cîmpie nu-i altceva
decît mai multe piscuri împreună...”

BĂRBAŢII

Locului şi orei acesteia
poate li se potrivesc, mai bine,
întîmplări amintite, cu noduri mari
şi-atît de puternice încît nu s-au rupt
acum, cînd prezentul
le-a ridicat atît de sus, şi le face
să călătorească prin alte privelişti
la care nici nu se gîndeau...
Sau poate că locului şi orei acesteia
li se potrivesc mai bine
un luminat dintr-o parte,
şi o serpentină pe care-n viteză
locomotiva se înscrie trecînd, –
în cercul fiecărei secunde, –
şi astfel privind-o, îţi pare că duce
după sine, un tren infinit.

Locului şi orei acesteia
poate li se potrivesc cel mai bine
mai mulţi bărbaţi împreună
rezemînd cu gîndurile lor capiteluri
dintr-o marmură fluturătoare, sculptată
altfel decît în ştiutul ionic, corintic
sau doric.

Mai mulţi bărbaţi împreună:
ce fericire!
Ei călătoresc pe sfera acestei ore,
în jurul unui soare nerăsărit
care-i absoarbe încet
ca să răsară,
care-l redă apoi pe fiecare
sieşi,

ca să se poată sprijini de zenit
cu braţele sigure
şi netremurînd.

Mai mulţi bărbaţi împreună
călătorind de cîte opt ori
mereu pe altă sferă – a unei alte ore,
sau trecînd prin cîmpie, aidoma unei
cascade
orizontale
şi strigîndu-şi numele
        cu toţii de-odată
iscînd un sunet atît de puternic încît
numele lor se revarsă în numele ţării.

Mai mulţi bărbaţi împreună:
Onix aerian!
La sfîrşitul zilei de muncă,
        numele fiecăruia
înfloreşte din numele ţării
şi-atunci îi simţi sunetul, mireasma,
culoarea
distinctă.

Mai mulţi bărbaţi împreună:
tuneluri vii prin care timpul din urmă
îl ajunge pe cel dinainte
pe cel mai scurt dintre drumuri.

BĂTRÎNII

Mai mulţi bătrîni împreună:
ce fericire!
Ei se odihnesc
        ajutînd soarelui să răsară
de-asupra deltei, şi se odihnesc
ajutînd soarelui să apună
        de după munţii
Apuseni.

Fiecare braţ întins luminează
partea nevăzută a lucrurilor,
învaţă
seminţele să încolţească.

Mai mulţi bătrîni împreună:
tîmplă a ţării
Mă-nclin şi fruntea mi-o reazem
de linia vieţii adîncă,
        din pălmile lor.

Mai mulţi bătrîni împreună:
Columna lui Traian schimbîndu-se-n
coloana
fără sfîrşit.

Aud un bătrîn zicînd: “îmi închipui
lumea
ca pe o femeie gravidă. În pîntecul ei
globul pămîntesc. În pîntecul globului
pămîntesc
o femeie gravidă. În pîntecul ei,
altă femeie gravidă...”

ÎNCHINARE

Adolescenţii, bărbaţii, bătrînii
aspiraţia, rodnicia, împlinirea,
vîrstele trăgîndu-şi puterea,
arborele
din cele opt ore – ale zilei de muncă

Mai mulţi fii ai pămîntului ţării,
ce fericire!
Ei fac să răsară-n opt ore sfera
întreagă a Timpului!

Cîntece

AL PĂMÎNTULUI

Stau şi ucid în linişte,
fiinţele rezistente ale melancoliei

Pe lupi mai întîi, apoi duhul
albastru,
pe jderi mai întîi, apoi mistreţii
şi rîşii.

Îi smulg încet
din maxilarul închipuirii.

Fără dinţi, oasele
par mult mai blînde.

Stau şi ucid în linişte
şi din ce în ce,
cerul din jurul meu
se iluminează

Iau apoi plugul
şi-l înfig adînc în pămînt.

Înapoia mea răsare
acoperit de grîu şi de porumb
soarele.

Razele lui
sunt de grîu şi de porumb...
Le aud revărsîndu-se-napoia mea
pe cîmpia arată...

IMN ÎN DECEMBRIE

Decembrie acoperiş al anului din urmă
şi temelia proaspătului an
cer de zăpezi sclipind peste seminţe
străfund sticlos de lac aerian

Cristalizează orele
pe placa transparentă
a mişcătoarelor priviri spre viitor
şi fiecare oră, chipul ţării
îl ţine-n ea ca albul – albul orbitor

Dinţate roţi – oraşele-s cuplate
cu cîte-o stea şi zilele ovale
spre primăvară mişcă cerul iernii
pe osii mari de fum de la furnale.

Decembrie, cu aer pur, cu cetini
seminţe împlinite germinînd
un orizont
din ce în ce mai larg în juru-i
stîrneşte inima pulsînd.

BRĂŢARA DE GHEAŢĂ

O brăţară de gheaţă, pe braţul prelung
străveziu, al viscolului iute,
aş pune-n serile cînd el, dansînd,
o clipă îmi atinge cu degetele cornute
umărul drept.

Ar trebui să fie o brăţară sculptată
imaginînd primăvara venind,
pe fiecare placă, sticlind odată,
şi de două ori izbucnind
în aerul rece.

Ar trebui să fie o brăţară
din gheaţa căpruie
a ochilor de căprioară deschişi,
în care străluce izvorul,
şi eşti şi nu e
deodată-absorbit în irişi
şi-n vedenii.

Obrăţară de gheaţă, pe braţul prelung
al viscolului, răsucindu-se-n dansuri
aş pune-n serile tăioase şi coborînd
braţul lui s-ar răsuci în balansuri
de primăvară.

MUZICA

O, voi sunete prieteneşti,
tu muzică ducînd în sus o frunză...
Sunt şi nu sunt. Eşti şi nu eşti.
Cine-ar putea să pătrunză?
Aer galben, aer de aur,
tu ridici închipuirile mele,
rîu ocolit şi verde plaur
arunci deasupră-mi mari inele.
Umăru-l scutur, amintirile, stixul,
sub jetul tău rece, căzînd.
Dintre pietre îmi place onixul.
Dintre mişcări, ridicarea la gînd.
O, voi sunete prieteneşti,
lumină-ncetinită în ureche.
Sunt şi nu sunt. Eşti şi nu eşti.
Nepereche nicicînd, totdeauna pereche.

DUPĂ CE AM ASCULTAT-O PE CÎNTĂREAŢĂ

După ce am ascultat-o pe cîntăreaţă,
m-am rupt de mine însumi
şi mi-am pus tîmpla
pe umărul timid, de femeie,
al orei.
Ce frumoasă procesiune de elefanţi
cu baldachine clătinătoare
trecea prin tropicul sentimentelor mele!
Acum vedeam leul şi mîndria lui
striviţi sub înaintarea înceată
a majestuoaselor coloane ce sprijineau
cupola mişcătorului templu.
Acum vedeam secundele, cum
se năşteau una cîte una
din ochii mei
ca din sorii încălziţi pînă la albastru.

Acum voi muri, îmi spuneam,
dar dorul meu de tine era mai puternic
şi nu puteam, nu puteam
să mă despart de planetă.

RECRUŢII

Luînd ondula de la rîu şi pasul
de la nisipul roşu, din clepsidre,
ei vin suavi, cum vine ceasul
eternităţii peste piramide.

Şi trec etern păstraţi, în alţii,
mereu aidoma la trăsături,
lunganii de adolescenţi, înalţii
stîlpi, unde rîu-n viituri

se adînceşte, atrăgînd la sine
umbra de cer cu păsări, şi de pomi,
îmbrăţişînd în iuţi dulbine
planetii reproduse în fragezii atomi...

Ei vin cum vine primăvara-n lume,
reamintind materiei un sens,
dînd ierbii sub zăpezi un nume,
şi soarelui, rotundul lui, imens

Luînd ondula de la rîu şi pasul
de la lumina alergată prin cristal
redesenînd în noi culori, atlasul
al vîrstei de-nceput, fundamental.

CÎNTEC DE AUGUST

Şi mă gîndesc: de-aici, din şantier,
din spija fierului nemişcător,
supus în schele şi-n betonul rece, –
se vede cel mai bine-n viitor.
Şi mă gîndesc: de-aici, din brazda
leagăn al grîului unduitor,
cu boaba ca un chip de om sculptată, –
se vede cel mai bine-n viitor.
Şi mă gîndesc: de-aici din cartea
foşnind sub veghea nopţilor
fosforescent, un cîntec vertical
de greieri, –
se vede cel mai bine-n viitor.
Şi mă gîndesc: de-aici, din fonta
curgînd hieratic, din cuptor,
schimbată-n roţi cu zimţi şi-n biele –
se vede cel mai bine-n viitor.
Şi mă gîndesc, de-aici din August,
Cînd trece seara-n ziuă şi-n culori
şi lin materia se schimbă în lumină, –
se vede cel mai bine-n viitor...

Table of Contents

ROŞU VERTICAL 1
INSCRIPŢIE PE UN SCUT 3
SENTIMENTUL ŢĂRII 4
PEAN 6
CÎNTAREA ROMÂNIEI 9
Trei cîntece despre Toma Alimoş 20
EVOCARE 21
BALADA NEÎNCOLŢITĂ 22
MARELE CAL 23
Roşu vertical 24
CÎNTEC [Roşu, roşu vertical] 25
POLUL ISTORIC 26
MENIRE 29
ALEGEREA CULORII 30
INVOCARE 32
DANS CU DOUĂ MERE ÎN MÎINI 34
TREAPTA DE REAL ŞI DE VIS 36
PREZENTUL CHIP 38
POLUL VIITORULUI 39
Evocări 41
LUPTĂTOR CĂZÎND 42
UN SOLDAT... 43
CÎNTEC [Din cal, numai spinarea, atît, de rest nu-mi pasă] 44
ŞI POATE DE ACEEA... 45
CÎNTEC DE DRUM 46
OUL CU IRIS 48

SOLDAŢI ÎN CORTURI 49
Trei aeroporturi 50
AEROPORT ÎN PLOAIE 51
AEROPORT ÎN SEARĂ 52
AEROPORT DE TOAMNĂ 53
Trei miraje de iarnă 55
MIRAJ DE IARNĂ 56
CĂTRE HYPNOS 57
FOCUL ŞI GHEAŢA 61
Opt ore dintr-o zi 73
ADOLESCENŢII 74
BĂRBAŢII 76
BĂTRÎNII 78
ÎNCHINARE 79
Cîntece 80
AL PĂMÎNTULUI 81
IMN ÎN DECEMBRIE 82
BRĂŢARA DE GHEAŢĂ 83
MUZICA 84
DUPĂ CE AM ASCULTAT-O PE CÎNTĂREAŢĂ 85
RECRUŢII 86
CÎNTEC DE AUGUST 87